

Szerb Köztársaság,
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium,
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK,
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,
Újvidék

KÖZSÉGI ANYANYELVI VERSENY

2017/2018.

8. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 90 perc áll rendelkezésedre. A feladatlagra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy a végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

8. osztály

„Csajokat nem veszünk be!” – ettől a Kispolyák nem tágitott, de csak azért, mert ő másik osztályba járt, és nem tudta, hogy megdolgoztam érte. (Egyébként is a két évvel idősebb Nagypolyák miatt volt akkora a szája.) Láttam, hogy tanácskoznak, de én nem hallgathattam. A Berka Zoli védett meg, ő kiabált ki végül a fiúgyűrűből. „Na jó, beállhatsz! Majd szólunk, meddig”...

Most, a betonpálya csíkját átlépve úgy döntöttem, bármi is legyen, nem fogok megfutamodni az eszeveszetten száguldó „bőrbogyó” elől, ahogy a fiúk hívták. A Kispolyák találta ki, hogy rakjanak be a kapuba, hogy „ne lábatlankodjak nekik”, ott majd nem csinállok galibát. Ez már akkor is furcsán hangzott, hogy a kapus ne csinálhatna galibát, de nem szólhattam semmit. A kapuban tanultam meg imádkozni. Csak felém ne jöjjön! A menekülőutakat lestem fél szemmel, ha valamelyik tényleg komolyan gondolná, megcélozna és rábikázná. Kétheti derekasan átvészelt szenvedés után javasolta egyikük, hogy próbáljanak ki a pályán. Igyekeztem flegmán tudomásul venni, nekem aztán mindegy, milyen poszt, lenyomom a feladatot, csak passzoljátok át – de a Berka Zoli látta, hogy szárnyakat növesztek, a szemem csillogni kezd...

Csak néha kellett kitérni a keményebb rúgások elől, a fociban az a jó, hogy mindig ott van a másik tíz, én voltam a legnagyobb „szabadulóművész”, ha a labda kényelmetlenné vált. Isteni sebességgel tudtam lepasszolni, azok meg még hálásak is voltak érte, kicsiny csavar voltam a mákdarálóban, de milyen büszke! Aztán egy idő után már akciókba is bele-belefogtam, de csak hogy ne is sejtsek, hogy én is a pályán vagyok, legyen csak az övék a dicsőség, higgyék a magukénak, de azért egy-egy oxinál megengedtem egy félmosolyt magamnak, és legalább a sajátjaim hátba veregettek érte, és ez volt a legszebb az egészben.

(Laik Eszter: Hogyan lettem Esterházy? – Részlet)

1. **Olvasd el** figyelmesen a fenti szöveget, és **felelj** a feltett kérdésekre!

a) Miről vitatkoznak a fiúk a fenti szövegrészletben?

b) Milyen döntést hoznak? _____

c) Milyen szerepet adnak először a lánynak? _____

d) Hogy hívják a fiúk a futball-labdát? _____

2. Állapítsd meg, Laik Eszter szövegére vonatkozóan **igazak vagy hamisak** az alábbi állítások! **Írd a megállapítás mellé** az IGAZ vagy HAMIS minősítést!

a) A történetet egy fiú meséli. _____

b) Kispolyák ellenségesen viselkedik a főszereplő lánnyal szemben. _____

c) A lány élvezzi a kapusszerepet. _____

d) A lány észrevétlenül akar sikereket elérni a pályán. _____

3. **Felelj** az alábbi kérdésekre!

a) Mit jelent a *galiba*? _____

b) A szöveg utolsó mondatában melyik a **diáknyelvi** kifejezés? _____

c) Fogalmazd meg, mit jelent a *nem tárgított* kifejezés a szöveg első mondatában!

d) **Írd körül** vagy **rokon értelmű szóval** magyarázd meg a szövegből kiragadott, kiemelt kifejezés **jelentését!** Berka Zoli látta, hogy *szárnyakat növesztek*.

4. Fogalmazd meg **két mondatban**, hogyan számol be a vele történekről Laik Eszter szövegének főszereplője! Ne feledkezz meg a **megszólításról!**

a) Luca nevű barátnőjének (diáknyelvi szavakkal)

b) édesanyjának

5. Olvasd el az alábbi mondatot, majd **húzd alá** a vele kapcsolatos **helytelen** állítás(oka)t!

Legalább a sajátjaim hátba veregettek érte.

a) Nincs benne okhatározó.

b) Nincs benne alany.

c) Az állítmánya gyakorító ige.

d) Van benne birtokos személyjeles szó.

e) Van benne több vegyes hangrendű szó.

6. Fügőleges vonallal **válaszd el**, majd **számozással** jelöld a **szóelemeket** az alábbi szóalakban!
(1 = szótő, 2 = képző, 3 = jel, 4 = rag)

l á b a t l a n k o d s z

7. Fogalmazz egy-egy **kapcsolatos összetett mondatot** a **fáradtság** szóval, és egy **ellentétes összetett mondatot** a **fáradtság** kifejezéssel!

8. Húzd alá az állítmányt az alábbi mondatokban!

- a) Nem fogok megfutamodni az eszeveszetten száguldó „bőrbogyó” előtt.
- b) Legyen csak az övék a dicsőség.

9. Mondd ugyanazzal a szóalakkal!

éveim száma _____

égéstermék _____

10. Add meg a kiemelt szavak **mondatrészi** szerepét! (Segít, ha elemzed a mondatot.)

- a) Mindig ott van a másik **tíz**. _____
- b) Kétheti **derekasan** átvészelt szenvedés után javasolta egyikük. _____
- c) A kapuban tanultam meg **imádkozni**. _____
- d) A menekülőutakat lestem fél **szemmel**. _____

11. Nevezd meg az alábbi **alárendelő szóösszetételek fajtáját!**

- a) mákdaráló _____
- b) kétheti _____
- c) szabadulóművész _____
- d) eszeveszett _____

12. Add meg az alábbi **szóösszetételek** közös **utótagját!** Példa: aranyláz, izomláz, lámpaláz.

atom	nép
a) tők _____	b) anya _____
vető	diák

13. **Húzd alá a kakukktojást**, azt a szót, amelyikben másmilyen mássalhangzó-változás megy végbe, mint a többiben! Majd **egészítsd ki az indoklást**, miért ezt a szót húztad alá!

megdolgoztam hallgathattam imádkozni legszebb

A kakukktojás a következő szó: _____, mivel az ebben a szóban végbemenő hangtani változás a _____, míg a többiben _____

14. **Húzd alá a hibát, és javítsd ki!** A helyes alakot **írd** a vonalra!

- a) Valamennyi sütit megettünk, így nektek nem maradt semmi. _____
- b) Teljesen egyezek a tanárnő véleményével. _____

15. Írd a kép alá, szerinted **mit mondanak egymásnak** a lányok! Alkalmazz **felkiáltó mondatot!** **Indokold** is válaszodat! **Miért mondhatják ezt** a lányok?

- a) A lányok mondata: _____
- b) Az indoklás: _____
- _____

16. **Húzd alá** az alábbi szósorban a *flegma* szóval **rokon értelmű** szavakat!

kedves, egykedvű, közönyös, barátságos, udvarias, közömbös, elégedett, érzéketlen, unalmas

17. Kösd össze a **mondatfajta**t a megfelelő **mondattípussal!**

a) A fociban az a jó, hogy mindig ott van másik tíz.	hiányos mondat
b) Csak felém ne jöjjön!	alanyi alárendelt mondat
c) A Berka Zoli látta, hogy szárnyakat növesztek.	tagolatlan mondat
d) Drága, szép gyermekem!	tárgyi alárendelt mondat

18. Tedd **felszólító módba** az alábbi mondatokat!

a) Elküldöd az én levelem is. _____

b) Nagyra nőtök. _____

c) Nem rontod el a játékot. _____

d) Békén hagynak bennünket. _____

19. **Állítsd helyre** az alábbi elferdített közmondásokat! Megoldásaidat **írd** a vonalra!

a) Addig nyújtózkodj, míg le nem esel az ágyról.

b) Ki korán kel, az egész nap álmos.

c) Aki nem dolgozik, az lusta.

d) Néma gyerekeknek az anyja se beszél.

20. Az **intarzia** egy olyan nyelvi játék, melynek lényege, hogy egy szót, **nevet beleépítünk** egy másik névbe/szóba, szószerkezetbe. Például: Borítékja **nincs** – Jani.

Fejtsd meg te is az alábbi intarziát! **Találd meg te is a nevet** Petőfi Arany Jánoshoz írt tréfás levelében! A megoldást **írd** a vonalra!

„... minél előbb told ide imádott pofádat...”

A megoldás: _____

JAVÍTÁSI KULCS A 8. OSZTÁLYOS TESZTHEZ

(2017/18-as iskolaév – községi verseny)

1. a) A fiúk arról vitatkoznak, bevegyenek-e lányt a focicsapatba. b) Megengedik a lánynak, hogy beálljon focizni. c) A lány először a csapat kapusa lesz. d) Bőrbogyónak hívják a fiúk a labdát. (4x0,25=1)
2. a) Hamis. b) Igaz. c) Hamis. d) Igaz. (4x0,25=1)
3. a) bonyodalom (esetleg: baj, probléma), b) oxi, c) nem enged, nem hátrál meg, d) Például: lendületbe jön, megjön a kedve, energiával töltődik föl stb. (A tanárok megítélésére van bízva, hogy egy-egy megoldást, körülírást a kulcson kívül is elfogadjanak, ha úgy érzik, hogy a lényegét érinti.) (4x0,25=1)
4. a) Luca, képzelj, a srácok bevettek a focicsapatba. Eléggé paráztam az elején, de végül nem volt gáz. b) Anya, ne ijedj meg! Fociztam egy kicsit a fiúkkal, de nagyon vigyáztam magamra. (Minden ötletes választ elfogadunk.) (2x0,5=1)
5. a, b (2x0,5=1)
6. láb/atlan/kod/sz (4x0,25= 1)
1 2 2 4
7. Például: A *fáradtságtól* lógott a nyelvem, és patakozott rólam a verejték. Sok *fáradtságomba* került az ötös megszerzése, de megérte. (2x0,5=1)
8. a) Nem fogok megfutamodni az eszeveszetten száguldó „bőrbogyó” előtt. b) Legyen csak az övék a dicsőség. (2x0,5=1)
9. korom (1)
10. a) alany, b) módhatározó, c) tárgy, d) eszközhatározó (4x0,25=1)
11. a) tárgyi, b) mennyiségjelzői, c) minőségjelzői, d) alanyi (4x0,25=1)
12. a) mag, b) nyelv (2x0,5=1)
13. A kakukktójas: *hallgathattam*, mert ebben *rövidülés* van, míg a többiben *zöngésségi részleges hasonulás*. (3x0,5=1,5)
14. a) *megettük*, b) *egyedül* a tanárnővel (2x0, 5=1)
15. Például: a) Ez remek volt! b) Indoklás: Azért mondják ezt, mert valami sikerült, együtt örülnek. (Minden ötletes választ elfogadunk.) (2x0, 5=1)
16. egykedvű, közönyös, közömbös, érzéketlen (4x0,25=1)
17. a) alanyi alárendelt mondat, b) hiányos mondat, c) tárgyi alárendelt mondat d) tagolatlan mondat (4x0,25=1)
18. a) *Küldd* el az én levelem is! b) *Nőjete*k nagyra! c) *Ne rontsd el* a játékot!
d) *Hagyjanak* bennünket békén! (4x0,25=1)
19. a) Addig nyújtózkodj, amíg a takaród ér. b) Ki korán kel, aranyat lel. c) Aki nem dolgozik, ne is egyék! d) Néma gyereknek az anyja sem érti a szavát. (4x0,25=1)
20. Toldi (0,5)